

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de
Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași

Sumar:

Prezentul raport întocmit ca urmare a vizitei la Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu pacienții din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, ca urmare a apariției în mass-media a știrii ”Imagini de groază dintr-un spital de nebuni din Iași. O infirmieră bate cu coada măturii un bolnav” în care se prezintă scenele violente care au fost publicate pe internet la finalul lunii octombrie 2015.

Din articolul de presă a reieșit că o infirmieră din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni-Grajduri a lovit un pacient cu o coadă de mătură. Conducerea unității a dispus desfacerea contractului de muncă al infirmierei, însă aceasta a contestat în instanță decizia, fiind susținută în demersul său de sindicatul din unitate.

În acest context, în data de 06.04.2016 a fost efectuată vizita la Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, la care au participat: reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție (consilier

și consilier – Centrul Zonal Bacău), doamna , medic primar, specializarea psihiatrie pentru adulți și doamna reprezentant al Asociației „Iris” Vaslui.

Obiectul vizitei l-a constituit **sesizarea din oficiu nr. 17496/2015 a instituției Avocatul Poporului, precum și verificarea implementării recomandărilor transmise Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, ca urmare a vizitei efectuate în data de 28.08.2015.**

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași este unul dintre cele patru spitale pentru „**măsuri de siguranță**” din țară care internează **bolnavi psihici**, conform prevederilor art. 110 Cod penal.

Din partea Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași au participat la discuții și la vizitarea spitalului, domnul manager

și echipa de medici ai unității. De asemenea, a fost prezentat noul Comitet director, alcătuit din manager _____, director medical Dr. _____ și director financiar contabil ec. _____.

Cu privire la știrea ”Imagini de groază dintr-un spital de nebuni din Iași. O infirmieră bate cu coada măturii un bolnav”, managerul unității a precizat că incidentul s-a produs în luna iunie 2014. Angajata implicată în incident era infirmieră, iar la data de 30.06.2014 a aplicat unui pacient mai multe lovituri cu o coadă de mop de lemn, provocându-i acestuia echimoze, tumefacții și plăgi contuze, pentru vindecarea cărora au fost necesare 7-8 zile de îngrijiri medicale, conform certificatului medico-legal cu nr. 6869/01.07.2014 emis de către I.M.L. Iași.

A fost efectuată cercetarea disciplinară cu respectarea strictă a prevederilor legale. Salariata a fost asistată, la cererea sa, de către un reprezentant al sindicatului din care făcea parte. Angajata a recunoscut și regretat faptele comise și nu a solicitat probe în apărarea sa.

Având în vedere că faptele salariatei au lezat numeroase prevederi ale Regulamentului Intern al unității, precum și atribuțiile și responsabilitățile ce-i reveneau conform fișei postului, pe care salariata și-a însușit-o, prin Decizia nr. 60/26.09.2014 **s-a desfăcut contractul individual de muncă al angajatei, începând cu data de 24.10.2014.**

În cauză s-au declanșat și cercetări penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de ”Lovire și alte violențe”, faptă prevăzută și pedepsită de art. 193 alin. (2) cu aplicarea agravantelor prevăzute la art. 77 lit. e) N.C.P., cât și a infracțiunii de ”Purtare abuzivă” cu aplicarea art. 77 lit. e) și a art. 38 alin. (1) din N.C.P. **Angajata a fost condamnată de Judecătoria Iași, la data de 10.03.2016, pentru comiterea infracțiunii de ”purtare abuzivă” la pedeapsa de 2 ani închisoare cu suspendare, sub supraveghere, pe o perioadă de 4 ani.**

Ca urmare a acestui incident, conducerea unității a procedat la actualizarea și completarea Fișelor de post ale tuturor angajaților, astfel că, la data vizitei toți salariații luaseră cunoștință de noile Fișe de post. Mai mult, ca urmare a recomandării anterioare privind necesitatea reevaluării pregătirii profesionale a personalului de îngrijire și supraveghere, asistenții șefi aveau ca atribuții instruirea zilnică și trimestrială a personalului din subordine cu privire la toate sarcinile, atribuțiile și responsabilitățile cuprinse în Fișele de post. De la incidentul din data de 30.06.2014 până la momentul vizitei nu au mai fost raportate astfel de evenimente, deși **numărul mic de angajați (supraveghetori, infirmieri și îngrijitori), necesari securizării**

personalului medical, poate determina creșterea riscului de agresiune fizică din partea pacienților.

Referitor la condițiile din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri, domnul _____, manager, a precizat că și la momentul celei de-a doua vizite a echipei instituției Avocatul Poporului, **capacitatea de cazare era depășită; deși spitalul avea o capacitate de 240 de paturi aprobate, erau cazați 348 de pacienți (289 bărbați și 59 femei) în 8 pavilioane. Drept urmare, nu erau respectate normativele în vigoare care stabilesc obligativitatea asigurării pentru fiecare pat a unei suprafețe de 7 mp și 20 mc aer.**

În urma verificării Registrului de Internări, s-a evidențiat faptul că în anul 2016 au fost internați, conform procedurilor legale de aplicare a art. 110 Cod Penal, 12 pacienți, dintre care: 4 pacienți cu diagnosticul de „Schizofrenie paranoidă“, 5 pacienți cu diagnosticul de „Întârziere mintală severă“, 2 pacienți cu diagnosticul de „Tulburare delirantă sistematizată“ și un pacient cu diagnosticul de „Tulburare afectivă bipolară“.

În ceea ce privește Registrul de Plângeri, din verificarea lui, a reieșit că nu a existat nicio sesizare în anul 2016.

Conform observațiilor medicului echipei, conțenționarea și izolarea pacienților agitați se făcea la recomandarea medicului curant, conform protocolului științific – cu monitorizarea permanentă a funcțiilor vitale și consemnarea lor într-un registru special. Procedura – modalitatea și durata conțenționării – era confirmată prin semnare și parafare în registrul de conțenționare, de către cadrul medical care a efectuat-o și de către medicul curant, care a recomandat procedura.

Conform opiniei medicului echipei, pacienții internați în Spitalul de Psihiatrie și Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri, Iași, beneficiau de tratamente psihiatrice de ultimă generație, conform patologiei prezentate și a protocoalelor terapeutice. În afara tratamentului psihiatric, pacienții beneficiau și de tratamente non – psihiatrice, pentru boli intercurente sau cronice (ex. hipertensiune arterială, diabet zaharat, pneumonie, alte infecții, etc.). Achiziția medicamentelor non-psihiatrice se efectua de câte ori era necesar.

Cele mai dese afecțiuni psihiatrice întâlnite la pacienții internați în Spitalul de Psihiatrie și Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri erau: schizofreniile, întârzierea în dezvoltarea mintală (oligofreniile) și tulburarea afectivă bipolară.

Structura pavilioanelor a rămas aceeași ca la vizita anterioară, astfel din cele opt pavilioane unul era ocupat de bucătărie și spălătorie (doar pentru obiectele vestimentare mici ale pacienților), unul de birourile administrative (cabinet manager, cabinet medici, camera de gardă, cabinet psiholog, farmacie, contabilitate, cabinet asistent social, cabinet stomatologic) și 6 pavilioane erau destinate cazării pacienților. Din cele 6 pavilioane unul era destinat pacientelor de sex feminin, unul pacienților cu TBC, iar în 4 pavilioane erau cazați bărbați majori, cu diferite afecțiuni neurologice.

Cu privire la supraaglomerarea din unitate, **echipa de conducere a spitalului a transmis o propunere Ministerului Sănătății privind extinderea spațiului de cazare, astfel că la momentul vizitei erau aprobate fondurile necesare efectuării studiului de fezabilitate pentru mansardarea și transformarea pavilionului administrativ în pavilion pentru cazarea pacienților. Pentru personalul administrativ urma ca spațiul unei foste spălătorii să fie transformat în pavilion administrativ, dotat cu toate echipamentele corespunzătoare.**

Mai mult, conducerea Spitalului a arătat că acordă o atenție deosebită asigurării spațiului legal tuturor pacienților și caută diverse soluții pentru asigurarea lui. În discuțiile cu echipa de vizită, privind mărirea spațiului de cazare, managerul Spitalului de Psihiatrie a arătat că ar mai exista încă un pavilion, care ar putea fi folosit la cazarea pacienților care suferă de TBC, dar care necesită investiții de aproximativ 20.000 Euro. Acest spațiu era, la momentul vizitei, o anexă gospodărească, formată din două camere, și era dotată cu centrală termică proprie și grup sanitar. Reamenajarea acestui corp de clădire ar necesita, pe lângă lucrările de igienizare și dotare cu mobilier și aparatură, o serie de lucrări majore ca: instalarea unei fose ecologice, construirea unui gard și betonarea unei porțiuni de teren de lângă clădire.

În scopul asigurării unui spațiu de cazare corespunzător pentru pacienți, conducerea unității a reorganizat modul de amplasare a paturilor în camere, acesta fiind modificat, astfel încât pacienții să beneficieze de spații de trecere între paturi.

Referitor la grupurile sanitare, deși numărul acestora nu a fost suplimentat, s-a putut observa că **au fost înlocuite toate chiuvetele, cădițele de duș și dușurile, acestea funcționând corespunzător la momentul efectuării vizitei.**

În ceea ce privește asigurarea personalului necesar îngrijirii și tratării pacienților, **conducerea unității a finalizat concursul pentru ocuparea posturilor de Director medical (fiind angajat un medic psihiatru) și stomatolog, urmând ca, după aprobarea bugetului**

anual, să scoată la concurs celelalte posturi necesare – medic, psiholog, bucătar, supraveghetor. Spitalul avea ca angajați un număr de: 8 medici, un psiholog clinician, o asistentă de farmacie, 40 asistenți medicali, 78 de infirmieri și îngrijitori, muncitori și supraveghetori. În luna mai 2016 vor fi scoase la concurs 10 posturi de asistenți medicali, infirmieri și îngrijitori. Mai mult, statul de funcții al Spitalului a fost actualizat în data de 01.10.2015, astfel încât să corespundă nevoilor pacienților și dezvoltării spitalului. Astfel, în **vederea organizării spitalului pentru acreditare, conform legii, a fost înființată o nouă structură și anume: Managementul calității serviciilor medicale,** compartiment condus de consilierul juridic . Aceasta are ca scop asigurarea aplicării corecte a protocoalelor de asistență medicală și asigurarea calității actului medical, la pacienții internați în Spitalul de Psihiatrie și Măsuri de Siguranță, Pădureni - Grajduri, Iași.

Încă de la intrarea în perimetrul spitalului, echipa de vizită a putut observa că s-a delimitat spațiul alocat spitalului cu gard din plasă metalică, toate **lucrările de împrejmuire fiind finalizate. Gardul era prevăzut cu sistem de alarma antiefracție.** De asemenea, la intrare în curtea spitalului **era amenajat un punct de control unde era montată o barieră și un angajat al unei firme de pază și protecție din Iași verifica identitatea persoanelor care doreau să intre în perimetrul spitalului.**

Cu privire la existența camerelor atraumatice pentru fiecare secție și a desfășurării activităților de terapie ocupațională, conducerea a găsit ca soluție **montarea și dotarea unor containere lângă fiecare pavilion.** Echipa a putut observa două containere, care erau în curs de amenajare, lângă unul din pavilioanele spitalului. Fiecare container era nou, curat, în suprafață de aproximativ 20 mp, iar conform informațiilor furnizate de managerul unității, în cel mai scurt termen urmau să fie dotate conform destinației stabilite pentru fiecare. Montarea de containere era programată pe parcursul întregului an 2016, până la asigurarea, pentru fiecare pavilion, a unei camere atraumatice.

Echipa de vizită a mai putut observa că s-au dotat camerele pacienților cu mobilier adecvat nevoilor beneficiarilor. Astfel, **în camere au fost montate dulapuri suspendate la fiecare pat de lângă perete, iar pentru celelalte paturi, fuseseră achiziționate dulapuri mari, amplasate lângă ușile de intrare. Toate holurile și spațiile comune erau monitorizate de camere video cu circuit închis, urmând ca sistemul să fie extins și în exteriorul clădirilor.**

Cu privire la mobilier, s-a mai observat că au fost achiziționate mese din materiale speciale, ușoare (care nu pot pune în pericol integritatea fizică a pacienților) pentru toate sălile de servire a hranei, urmând, ca în termen de o lună, să fie achiziționate și scaune din materiale adaptate nevoilor pacienților. Din informațiile date de personalul unității, a reieșit că au fost achiziționate și piese de lenjerie, îmbrăcăminte și produse igienice pentru pacienți.

De asemenea, pentru îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare, s-a realizat igienizarea spațiilor – văruit, vopsit, etc., precum și reorganizarea mai judicioasă a vestiarelor personalului medical. **Conform opiniei medicului echipei, achiziționarea mobilierului nou (paturi, dulapuri, mese, scaune, birouri), precum și a lenjeriei, îmbrăcăminte și obiectelor de igienă a sporit confortul pacienților.**

Meniul pacienților era echilibrat în principii alimentare și structurat în patru diete: regim normal; regim desodat și gastric; regim hepatic; regim diabetic.

Pentru o parte din pacienți, la care starea fizică o impunea, exista supliment alimentar (exemplu în ziua vizitei: pate, ou fiert, cașcaval), precum și supliment caloric (exemplu în ziua vizitei: rasol de vită, pâine, prăjitură). Aceste suplimente se serveau pacienților la ora 10.00, la ora 16.00 și la ora 22.00. În anul 2016, nu s-au înregistrat cazuri de refuz de hrană din partea pacienților.

Deși recomandarea instituției Avocatul Poporului cu privire la achiziționarea unei ambulanțe proprii nu a putut fi pusă în practică, motivat de faptul că aceasta nu corespundea nevoilor spitalului, **a fost cuprinsă în buget, suma necesară pentru achiziționarea unui microbuz 8+1, pentru transportul pacienților** care necesita investigații la alte specialități medicale. În caz de urgență medicală se apela serviciul 112.

Echipa de vizită a mai putut observa că, pe toată lungimea holurilor, erau montate bare de susținere, ușile camerelor erau noi (nu mai existau uși cu tăblii sparte), iar cabinetul stomatologic era dotat cu aparatură de ultimă generație și funcționa corespunzător. Medicul stomatolog era la program și echipa de vizită a purtat discuții cu acesta cu privire la dotările cabinetului, la modul de lucru și interacțiune cu pacienții Spitalului de Psihiatrie.

Deși apa rece, folosită doar ca apă menajeră, era distribuită în continuare fără întrerupere, din 3 puțuri împrejmuite, aflate la intrarea în unitate, **echipa de conducere a Spitalului a**

efectuat demersuri pentru identificarea unor soluții tehnice, de alimentare cu apă potabilă, în sistem centralizat, iar răspunsul din data de 21.03.2016, a autorității din domeniu a fost în sensul că stadiul proiectului era în etapa de licitație lucrări – analize oferte. După încheierea contractului de lucrări, motivat de faptul că traseul de alimentare cu apă și canalizare se află în imediata apropiere a Spitalului de Psihiatrie, va putea realiza racordarea unității la aceste utilități.

Cu privire la activitatea de asistență socială, s-a putut observa că în cadrul Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Pădureni – Grajduri era angajat un asistent social pe normă întreagă care deservea toți pacienții. Conform informațiilor oferite de personalul unității, **pentru ca activitatea de asistență socială să se desfășoare în condiții optime, mai fi nevoie de încă 3-4 asistenți sociali cu normă întreagă**, care să se ocupe mai ales de activitățile cultural-educative și de socializare desfășurate cu pacienții.

Din discuțiile purtate cu asistentul social al unității a rezultat că activitatea desfășurată în unitate era complexă, atribuțiile principale ale acestuia fiind:

- corespundează cu autoritățile locale de la domiciliul pacienților și solicită/trimite aceste documente cu privire la situația pacienților sau care sunt necesare întocmirii dosarelor administrative sau sociale ale acestora;
- arhivează bunurile de valoare ale pacienților;
- întocmește dosarele medicale și administrative ale pacienților pentru obținerea pensiei de invaliditate și face demersuri pe lângă autoritățile responsabile;
- însoțește pacienții și îi reprezintă în fața comisiilor medicale;
- organizează programele de ergoterapie (confectionare goblenuri, grădinărit), terapie spirituală (îi însoțește la biserică) și contabilizează prezența pacienților la aceste programe.

Conform opiniei asistentului social al echipei, activitatea asistentului social desfășurată în condiții improprie, într-o cameră de aproximativ 7 mp, din care aproximativ 1/3 era ocupată cu dulapuri de metal în care erau depozitate bunuri de valoare sau documente ale pacienților.

Cu ocazia efectuării vizitei din data de 06.04.2016, s-a putut observa o ameliorare importantă a condițiilor de cazare și a tratamentului aplicat pacienților internați în unitate respectivă, prin diverse investiții care au urmărit să asigure o mai bună securitate și un confort sporit pacienților.

Mar mult, conducerea unității a recunoscut rolul de partener al instituției Avocatul Poporului în găsirea soluțiilor și implementarea acestora, în scopul respectării drepturilor pacienților internați în Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni Grajduri din județul Iași să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- finalizarea demersurilor legale pentru extinderea spațiului de cazare în scopul evitării supraaglomerării din unitate, precum și pentru asigurarea unui număr corespunzător de grupuri sanitare raportat la numărul pacienților internați (transformarea unor clădiri administrative în spații de cazare suficiente pentru toți pacienții),
- finalizarea demersurilor pentru asigurarea unor spații corespunzătoare desfășurării activității personalului administrativ;
- efectuarea demersurilor pentru asigurarea personalului necesar îngrijirii și tratamentului pacienților (angajarea de psihologi clinicieni, medici, asistente medicale, asistenți sociali, îngrijitori, supraveghetori);
- continuarea pregătirii profesionale a personalului de îngrijire și supraveghere;
- finalizarea amenajării unor spații cu destinația de camere atraumatice, în care pacienții agitați și agresivi pot fi securizați, fără a fi conționați.